

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobce:	M. Š., bytem X zastoupena advokátkou JUDr. Martinou Tesařovou sídlem Hořelická 1230/39, Rudná
proti žalovanému:	Ministerstvo dopravy sídlem Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného správního orgánu

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se vrací soudní poplatek ve výši 1 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného při vyřizování odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 19. 9. 2024, č. j. KULK/69190/2024 o odmítnutí žalobcovy žádosti o informace.
2. Žalobce následně dne 6. 3. 2025 vzal žalobu v plném rozsahu zpět, jelikož žalovaný vydal dne 5. 3. 2025 rozhodnutí č. j. MD-115898/2025-072/2, kterým rozhodl o odvolání žalobce. Současně žalobce požaduje, aby mu soud v souladu s § 60 odst. 3 větou druhou s. ř. s. přiznal vůči žalovanému náhradu nákladů řízení, které mu v souvislosti s nečinností žalovaného vznikly.
3. Žalovaný se k žalobcem podanému zpětvzetí nevyjádřil.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

4. Podle § 37 odst. 4 s. ř. s., *může navrhovatel vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl.* S ohledem na zpětvzetí žaloby soud řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil.
5. Soud se dále zabýval otázkou přiznání náhrady nákladů řízení žalobci.
6. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. *žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.*
7. Podle § 60 odst. 7 s. ř. s. však platí, že jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává. Komentářová literatura k tomu uvádí, že „*judikatura správních soudů se doposud systematicky nezabývala výkladem pojmu ‚důvod hodný zvláštního zřetele‘. Lze proto vyjít z judikatury ÚS a navazující civilistické judikatury vztahující se k obsahově obdobnému § 150 o. s. ř. Podle ní se za okolnosti hodné zvláštního zřetele považují takové okolnosti, pro které by se jevilo v konkrétním případě nespravedlivým ukládat náhradu nákladů řízení tomu účastníkovi, který ve věci úspěch neměl, a zároveň by bylo možno spravedlivě požadovat na úspěšném účastníkovi, aby náklady vynaložené v souvislosti s řízením nesl ze svého.*“ (srov. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 492, bod 19). Nejtypičtějším důvodem pro takový postup soudu jsou majetkové poměry účastníků řízení, avšak nic nebrání, aby těmito důvody byly i jiné okolnosti, budou-li dostatečně výjimečné a individualizované.
8. Soudu je z vlastní činnosti známo, že nyní posuzovaná věc je jednou z mnoha právně i skutkově obdobných nečinnostních žalob směřovaných proti různým správním orgánům (nejčastěji žalovaný či Magistrát hl. m. Prahy), v nichž figuruje na pozici právní zástupkyně různých žalobců i shora uvedená advokátka. Na pozici žalobce v nich vystupují různé osoby, ale tím se odlišnosti v podstatě vyčerpávají. V současné době Městský soud v Praze eviduje 17 podání shora uvedené zástupkyně, v případě žalobce pak soud eviduje 8 obdobných žalob, všechny proti tvrzené nečinnosti žalovaného v oblasti informačního zákona. Evidované žádosti o informace jsou obdobně koncipované, týkají se přestupkové agendy na úseku dopravy, žalobci typicky požadují jednotlivé písemnosti z přestupkových spisů, k nimž nemají žádný vztah, nebo na první pohled nahodilé informace z činnosti příslušného správního orgánu. Žalobci (resp. jejich zástupkyně) podávají nečinnostní správní žaloby, které bývají ve většině případů úspěšné, protože povinné subjekty jim informace brzy po podání žaloby poskytují. Žaloby samotné mají do značné míry formulářovou podobu, jelikož reagují na typově shodný postup správních orgánů a brání se proti nim totožnou právní argumentací. Byť se žalovaný v této věci ke zpětvzetí žaloby nevyjádřil, již ze soudního spisu je zřejmé, že tato žaloba typově odpovídá shora naznačenému *modu operandi* žalobce (resp. jeho zástupkyně).
9. Soud konstatuje, že přinejmenším v pěti obdobných řízeních (sp. zn. 14 A 49/2024, 11 A 72/2024, 11 A 77/2024, 3 A 94/2024 a 5 A 1/2025) žalovaný poukázal na zátěž, kterou mu působí několik zastoupených žalobců, svými zjevně organizovanými procesními obstrukcemi ve věcech řídičských přestupků, jež nápadně připomínají praktiky tzv. pojišťoven proti pokutám. Soud se tak ztotožnil se závěry čtrnáctého a třetího senátu

zdejšího soudu (viz usnesení č. j. 14 A 49/2024-76 a usnesení č. j. 3 A 94/2024-26), že generování nestandardně vysokého počtu žádostí o informace během krátkého období neúměrně zatěžuje jak povinné subjekty, tak jejich nadřízené orgány, v důsledku čehož tyto správní orgány nestíhají žádosti a odvolání vyřizovat v zákonné lhůtě. Žadatelé, z nichž bývají následní žalobci, se tak do značné míry podílejí na tom, že svým jednáním *de facto* záměrně paralyzují činnost správních orgánů, které pak nejsou schopny o jejich podáních včas rozhodnout. Pokud by žadatelé, zastupovaní jmenovanou advokátkou, podali méně žádostí o informace, v nichž by kumulovali větší rozsah požadovaných informací, jistě by nemuseli podávat ani tolik nečinnostních žalob. Dále lze poznamenat, že v případě, že by žalobci podali jednu společnou žádost, kterou by správní orgány nedokázaly včas k jejich spokojenosti vyřešit, a následně by podali i společnou (nečinnostní) žalobu, soud by rozhodoval o nákladech řízení dle § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V takovém případě by však mimosmluvní odměna přepočtená na jednoho žalobce nedosáhla stejné výše jako v případě jednotlivě podaných žalob, přičemž v případě kumulace více požadovaných informací do jedné žádosti by byl rozdíl samozřejmě ještě výrazně větší. Také v samotných soudních řízeních se vyskytla řada podezřelých okolností. Ukázalo se například, že v některých případech požadují různí žalobci po správním orgánu totožné informace (např. žaloby posuzované v řízeních sp. zn. 10 A 44/2024 a 10 A 59/2024).

10. Soud konstatuje, že si je vědom usnesení osmého senátu zdejšího soudu z 5. 11. 2024, č. j. 8 A 79/2024-38, v němž osmý senát považoval postup jiného žalobce, zastoupeného advokátkou Mgr. M. Ž., za šikanózní výkon práva. Nynější senát však ve shodě se čtrnáctým, desátým, jedenáctým, třetím a pátým senátem (srov. usnesení č. j. 14 A 49/2024-76, č. j. 10 A 107/2024-25, 11 A 72/2024-34, 3 A 94/2024-26 a 5 A 1/2025-41) shledal, že jakkoli i nynější žaloba má přinejmenším zneužívající potenciál, je prozatím předčasné vyslovit jednoznačný závěr, že jednání žalobce a jeho zástupkyně je zneužitím žalobního práva, jehož účelem je primárně získat náhradu nákladů řízení (podrobněji viz rozsudek Krajského soudu v Plzni z 30. 3. 2022 č. j. 76 A 6/2021-57, bod 25 a násl.). Takový závěr by se totiž musel projevit nejen při rozhodování o nákladech řízení, ale také ve výroku o věci samé. Soud v tomto ohledu zaujal zdrženlivý přístup i s ohledem na výjimečnou povahu konceptu zneužití práva, k němuž NSS v bodě 33 rozsudku z 10. 11. 2015 č. j. 1 Afs 61/2015-46, uvedl, že *„je sám o sobě jednoduše zneužitelný. Orgány veřejné moci by obecně měly odolávat pokušení vydávat se v argumentaci právě jeho cestou, pokud se nabízí cesta jiná. [...] Zákaz zneužití práva je opravdu prostředkem ‚ultima ratio‘, který plní funkci záchranné brzdy pro případ, že by konkrétní pravidla při svém doslovném uplatnění vedla k rozporu s konceptem materiální spravedlnosti, protože jsou využívána v rozporu s podstatou daného práva, resp. jeho smyslem a účelem.“*
11. Právní řád poskytuje soudu jemnější nástroje, jak zohlednit shora podrobně popsané zvláštní okolnosti, a to například právě možnost mimořádného nepřiznání náhrady nákladů řízení z důvodů hodných zvláštního zřetele dle § 60 odst. 7 s. ř. s. Těmi jsou v nynější věci zejména nestandardně vysoký počet typizovaných žádostí o informace podaných v krátké době bez zjevného účelu skupinou osob propojených nejen obdobným postupem ve správním řízení, ale také osobou právní zástupkyně (jak shora jmenovaná

advokátka, tak obdobně i advokátka Mgr. M. Ž.) a následně podáním víceméně formulářových žalob. Soud opakuje, že ke dni vydání usnesení eviduje 17 podání, ve kterých vystupuje stejná právní zástupkyně jako v nyní posuzované věci, přičemž sám žalobce podal 8 obdobných žalob, všechny proti tvrzené nečinnosti žalovaného týkající se informačního zákona a agendy na úseku dopravy. Obsah těchto podání, procesní postup žadatelů (resp. žalobců) podle názoru soudu odůvodňují závěr, že by nebylo spravedlivé uložit žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

12. O skutečnosti, že žalobce se shora uvedenou zástupkyní postupují obdobně jako v dané věci i v obvodech jiných správních soudů, kde se domáhají obdobných informací po dalších správních orgánech a následně i nákladů řízení, svědčí např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2025 č. j. 1 As 208/2024-24, podle něhož se žalobce zastoupený zástupkyní domáhají informací podle InfZ po Krajském úřadě Pardubického kraje.
13. S ohledem na výše uvedené má soud za to, že jsou v právě projednávaném případě dány důvody zvláštního zřetele hodné pro aplikaci podle § 60 odst. 7 s. ř. s. a proto rozhodl pod výrokem II. tohoto usnesení tak, že náhradu nákladů řízení zastoupenému žalobci nepřiznal, byť by mu dle § 60 odst. 3 věta druhá s. ř. s. jinak náležela. Žalovaný nárok na náhradu nákladů řízení nemá, neboť řízení bylo zastaveno pro jeho pozdější chování, a rovněž mu prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly.
14. O vrácení soudního poplatku rozhodl soud podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého soud vrátí z účtu soudu i zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Soudní poplatek za podanou žalobu v této věci činil 2 000 Kč, soud tedy rozhodl o vrácení části soudního poplatku ve výši 1 000 Kč. Soudní poplatek bude žalobci vrácen v souladu s § 10a zákona o soudních poplatcích z účtu zdejšího soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení do rukou jeho zástupkyně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pokud jde o výrok III. tohoto rozhodnutí, platí, že proti usnesením ve věcech poplatků vydaným soudy ve správním soudnictví není odvolání přípustné (§ 13 odst. 1 a § 14 zákona o soudních poplatcích).

Praha 30. května 2025

Milan Tauber v.r.
předseda senátu